

## Vissa farleds- och hamnfrågor

### Sammanfattning

- SKL är positiv till den nya hamnförordningen som kommer att innebära ett tydligare regelverk. Detta måste ses som positivt för näringslivets möjlighet till utveckling och beräknas leda till en ökad användning av sjötransporter som i sin tur kan bidra till lägre miljöpåverkan av transporter.
- SKL anser att Sverige i dagsläget bör avstå från att utvidga hamnförordningens tillämpningsområde till andra hamnar än de som upptas i bilaga II till förordningen (EU) nr 1315/2013.
- SKL anser att det är viktigt att en utredning görs kring avgränsning mellan hamnområde och farled. Avgränsningen ska ske på liknande sätt för alla allmänna hamnar, idag är detta ett område som är allt för otydligt reglerat.

### Förbundets ställningstagande

#### Förordningens tillämpningsområde bör inte utvidgas

Hamnförordningen (EU) 2017/352 om gemensamma regler för tillhandahållande av hamntjänster och finansiell insyn i hamnar börjar gälla den 24 mars 2019. Förordningen ska tillämpas på kusthamnar inom det Transeuropeiska Transportnätet (TEN) och kommer då att gälla som lag i Sverige.

Medlemsstaterna har möjlighet att göra vissa nationella anpassningar beträffande tillämpningen av förordningen. Det gäller bland annat möjlighet att utvidga förordningens tillämpning även till andra kusthamnar än de som ingår i TEN.

Utredaren har föreslagit att Sverige bör avstå från den möjligheten eftersom kommunala hamnförvaltningar och hamnbolag i vilka kommunen har ett bestämmande inflytande ändå omfattas av bestämmelserna om upphandling. De reella effekterna av en utvidgning av hamnförordningens tillämpningsområde till att omfatta alla kusthamnar förväntas därmed inte ge annat än en högst obetydlig inverkan på konkurrensen mellan hamnar i Sverige.

Det finns idag 54 utpekade allmänna hamnar som Sjöfartsverket bedömt vara av betydelse av allmän samfärdsel. Idag ingår 22 av dessa i TEN. Fem utgör s.k. ”Corehamnar” och 17 ingår i gruppen ”Comprehensive” hamnar. Listan över hamnar som utpekats i TEN revideras med jämna mellanrum. Det medför att hamnar vilka ska omfattas av förordningen förändras över tid.

Att utsträcka hamnförordningens bestämmelser till att omfatta samtliga allmänna hamnar skulle komma att innebära att även mycket små allmänna hamnar omfattades av förordningen samtidigt som större privatägda industrihamnar utanför TEN inte

skulle omfattas. Utredaren bedömer också som svårt att söka avgränsa tillämpningsområdet genom att fastställa kriterier utifrån det antal passagerare eller den godsmängd som hanteras per år i en allmän hamn eller industrihamn. En sådan gränsdragning riskerar att leda till att vissa mindre hamnar ena året skulle komma att omfattas av bestämmelserna medan under det andra året detta inte skulle vara fallet.

SKL instämmer mot denna bakgrund i utredarens bedömning att Sverige i dagsläget bör avstå från att utvidga hamnförordningens tillämpningsområde till andra hamnar än de som upptas i bilaga II till förordningen (EU) nr 1315/2013.

### **Farled och hamnar**

Sjöfarten har en viktig roll i det svenska transportsystemet och en överflyttning av gods från väg till järnväg och sjöfart bör främjas. En utökad satsning på sjöfart kan komma att avlasta såväl järnvägs- som vägnätet från tunga transporter och därmed bidra till att de totala underhållskostnaderna för infrastrukturen minskar.

Det är därför viktigt att regelverket som avser allmänna farleder och allmänna hamnar är utformat så att detta understödjer den önskade utvecklingen.

Det regelverk som finns idag kring allmänna farleder och hamnar är allt för otydligt. Det är många gånger oklart vilket ansvar som hamninnehavare och farledshållare egentligen bär för hur farleder och vattenområden inom hamnar ska ordnas och underhållas. Gränsdragningen mellan farled och hamn ser olika ut bland de allmänna hamnarna. Det är viktigt att gränsen mellan hamnområde och farled klargörs samt att själva gränsdragningen mellan hamnområde och farled sker på liknande sätt vid alla allmänna hamnar. Det finns därför anledning att se över regelverket avseende farleder och hamnområden samt att ta fram en ny och moderniserad lagstiftning.

Sveriges Kommuner och Landsting

Lena Micko  
Ordförande